

ΥΠΟΘΕΣΗ
ΟΤΣΑΛΑΝ

Οι αντιφάσεις των μαρτύρων. Τι είπαν και τι δεν είπαν στους τρεις εισαγγελλείς

Ρεπορτάζ
ΙΩΑΝΝΑ ΜΑΝΔΡΟΥ
ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΜΠΡΟΥΣΑΛΗ

«Το Βήμα» μελέτησε
και τις 1.000 σελίδες
της δικογραφίας
και παρουσιάζει τα κενά
στις μαρτυρικές καταθέσεις.
Όσα οι μάρτυρες δεν
θυμήθηκαν και όσα
δεν ήθελαν να πουν

Γεγονότα σημαντικά για την πορεία της υπόθεσης χάθηκαν από τη μνήμη ορισμένων μαρτύρων. Ο κ. Θ. Πάγκαλος, για παράδειγμα, δεν θυμάται την ακριβή ημερομηνία της σύσκεψης που έγινε στο γραφείο του κ. Σ. Κοσιμίδη. Κάνει λόγο για τις 30 Ιανουαρίου, αλλά άλλοι λένε για 29. Τελικά ποτέ έγινε η σύσκεψη ουδείς γνωρίζει.

Και βέβαια οι αντιφάσεις στις καταθέσεις των μαρτύρων δεν έχουν τελειωμό. Ίσως αυτή που προαναφέραμε να είναι από τις πιο άθωες, γιατί ακολουθούν και άλλες, ων ουκ ἔστιν αριθμός. «Το Βήμα» λούπιν μελέτησε το περιεχόμενο της δικογραφίας (και τις 1.000 περίπου σελίδες της) (1) και εντόπισε τα μικρά και τα μεγάλα ψέματα των όσων κατατέθηκαν στη δικαστική έρευνα.

Εντόπισε τι είπαν και τι δεν είπαν οι εξετασθέντες μάρτυρες, πού είναι τα ίδια και πού τα

αντίθετα. Οι αντιφάσεις είναι ενδιαφέρουσες, έτσι κι αλλιώς. Γιατί δηλώνουν προθέσεις, προσγγίσεις μιας υπόθεσης, η οποία οσοδήποτε εξετάζεται και από τη Βουλή αλλά και από τις δικαστικές αρχές. Άλλωστε στο μικροσκοπικό της Εξεταστικής Επιτροπής και του ανακριτή το υλικό της δικογραφίας έχει ήδη θεθεί και ερευνηθεί. Τι θα βγάλει η έρευνα, ιδίως. Λοιπόν, αν κανείς προσέξει τον λόγο και τον αντίλογο των πρωταγωνιστών της ιστορίας για τα ίδια γεγονότα, θα οδηγηθεί σε συμπεράσματα τα οποία έχουν τη σημασία τους.

«Το Βήμα» παρουσιάζει τα επτά σημεία-κλειδιά της υπόθεσης Οτσαλάν, τις αντιφάσεις των μαρτυρικών, τι λένε δηλαδή για τα γεγονότα, πώς ο καθένας αντιλαμβάνεται τη δική του «αλήθεια», ποιο λόγο αρθρώνει για όσα έγιναν και ποιος διατυπώνει τον αντίλογο του.

Μυστικά και ψέματα

- Τι έγινε στο γραφείο του κ. Κοσιμίδη; Πότε έγινε η συνάντησή και με τίνας πρωτοβουλία; Ποιοι μετείχαν;

■ **Θ. Πάγκαλος** (πρώην υπουργός Εξωτερικών): Έγινε στις 30.1.99, γύρω στις 18.00. Τον ειδοποίησε τηλεφωνικά ο συνάδελφός του Φ. Πετσάλνικος. Παρόντες ήταν ο ίδιος, ο Φ. Πετσάλνικος, ο Σ. Κοσιμίδης, ο Χ. Σταυρακάκης και δύο αστυνομικοί αποσπασμένοι στην ΕΥΠ.

■ **Φ. Πετσάλνικος** (πρώην υπουργός Δημόσιας Τάξης): Έγινε στις 29.1.99, γύρω στις 23.00. Η πρωτοβουλία ανήκε στον κ. Κοσιμίδη. Μετείχαν ο ίδιος, ο Θ. Πάγκαλος, ο Σ. Κοσιμίδης, ο υποδιοικητής της ΕΥΠ Λουκκόπουλος και δύο άνδρες της ΕΥΠ.

■ **Σ. Κοσιμίδης** (Γενικός Γραμματέας του Υπουργικού Συμβουλίου): Έγινε στις 29.1.99, μετά τις 21.00. Η πρωτοβουλία ανήκε στον κ. Παπαδόπουλο. Παρόντες ήταν ο ίδιος, ο Θ. Πάγκαλος, ο Φ. Πετσάλνικος, ο υποδιοικητής της ΕΥΠ Λουκκόπουλος και οι υπάλληλοι της ΕΥΠ κκ. Μαγγίνιας και Μαραγκογιάννης.

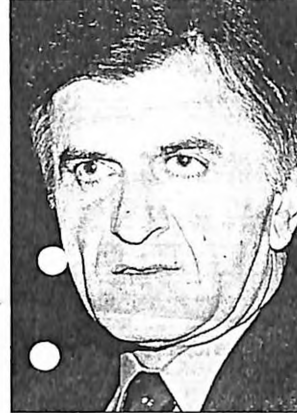
■ **Αλ. Παπαδόπουλος** (πρώην υπουργός Εσωτερικών): Δεν αναφέρει τίποτε στην κατάθεσή του, παρά μόνο ότι το βράδυ της 29.1.99, που βρισκόταν σε επίσημο ταξίδι στο Μαρόκο, επικοινωνήσε μαζί του ο κ. Πετσάλνικος και του ανέφερε περί των πληροφοριών σύμφωνα με τις οποίες ο Οτσαλάν είχε εισέλθει παράνομα στην Ελλάδα.

■ **Χ. Σταυρακάκης** (πρώην διοικητής ΕΥΠ): Στις 29.1.99 βρίσκεται στο εξωτερικό για υπηρεσιακούς λόγους και συνεπώς δεν γνωρίζει τα περί συσκέψεως στο γραφείο του κ. Κοσιμίδη.

■ **Γ. Μαγγίνιας** (αρχιφύλακας ΕΛ.ΑΣ. αποσπασμένος στην ΕΥΠ): Δεν αναφέρει λέξη για τη σύσκεψη, στην οποία φέρεται να ήταν παρών στην κατά Κοσιμίδη έκδοσή της σύσκεψης.

- Επικοινωνήσε τηλεφωνικά ή όχι με τον κ. Θ. Πάγκαλο ο Αντ. Ναζάκης μετά την είσοδο Οτσαλάν, για να υπάρξει επαφή του τελευταίου με την ελληνική κυβέρνηση;

■ **Θ. Πάγκαλος**: Τηλεφώνησε στον Ναζάκη κοινός γνωστός τους στον οποίο ο από-

Οι πρώην υπουργοί κκ. Θ. Πάγκαλος, Αλ. Παπαδόπουλος και Φ. Πετσάλνικος. Οι μαρτυρικές καταθέσεις τους παρουσιάζουν κενά αλλά και αντιφάσεις

των συνοδών του από την πρεσβευτική κατοικία;

■ **Β. Παπαϊωάννου**: Το κυβερνητικό κλιμάκιο απασχολούσε έντονα το θέμα της μεταγκατάστασης του Οτσαλάν από την πρεσβευτική κατοικία. Και αποφάσισε την αποστολή ομάδας τεσσάρων ανδρών με την εντολή να ενσχυθούν τις προσπάθειες της πρεσβείας προς εξασφάλιση μεταγκατάστασης του Οτσαλάν σε ασφαλή χώρο.

■ **Σεμσί Κιλίτζ** (Νιζλάν): Οι τέσσερις αστυνομικοί ήρθαν για να ρίξουν ναρκωτικές ουσίες στο φαγητό μας, να μας ναρκώσουν και να ναρκαλώσουν να τις βγάλουν έξω από την πρεσβεία.

■ **Γ. Μπόμπος** (αστυνομικός, επικεφαλής τετραμελούς κλιμακίου ΕΥΠ που πήγε στην Κένυα): Δεν διατύπωσε στον Καλεντερίδη καμία θέση για βίαιη συμπεριφορά απέναντι στον Οτσαλάν ή σε μέλη της συνοδείας του. Δεν είχε τέτοια εντολή από την υπηρεσία του. Εκπληρώσει και με τα περί χρήσεως ναρκωτικών.

■ **Σ. Καλεντερίδης - Γ. Κωστόυλας**: Ο κ. Παπαϊωάννου φέρει για να ζήτησε από τον πρόεδρο να πληρώσει ντόπιους «μπράβους» για να βγάλουν βίαια τον Οτσαλάν από την πρεσβευτική κατοικία. Όταν ο πρόεδρος δήλωσε αδυναμία, στέλνοντάς τον τέσσερις της ΕΥΠ (ο «θάσος») για τον σκοπό αυτό.

- Δόθηκε η όχι εντολή από το υπουργείο Εξωτερικών στον κ. Γ. Κωστόυλα για παρρησίαν πες συνοδούς του Οτσαλάν στο αεροδρόμιο μετά την παράδοση, όπως αποδείχθηκε εκ των υστέρων, του κούρδου ηγέτη στους Τούρκους;

■ **Β. Παπαϊωάννου**: Δεν είχε καμία υπηρεσιακή ενασχόληση με την περαιτέρω παραμονή των συνοδών του Οτσαλάν στην πρεσβεία.

■ **Γ. Κωστόυλας** (πρέσβης): Ο κ. Παπαϊωάννου έβαλε εντολή να αναχωρήσουν από το αεροδρόμιο με τον κ. Καλεντερίδη, να εγκαταλείψουν τις συνοδούς του Οτσαλάν εκεί και να επιστρέψουν στην πρεσβεία κόβοντας κάθε περαιτέρω επαφή με τις συνοδούς του Οτσαλάν.

■ **Σ. Καλεντερίδης**: Ο πρόεδρος κατέστησε σαφές στον κ. Παπαϊωάννου ότι η εντολή του δεν μπορούσε να εκτελεστεί με τις συνθήκες που επικρατούσαν τη στιγμή εκείνη.

Τα επτά σημεία-κλειδιά

στρατος αρχιπλοίαρχος επιβεβαίωσε ότι ο Οτσαλάν είναι στην Ελλάδα και αναζητεί επαφή με την ελληνική κυβέρνηση. «Του είπα (ο.σ.α.: δεν διευκρινίζει αν το είπε στον κοινό γνωστό ή απευθείας στον Ναζάκη) ότι θα πάει στις 8 το βράδυ να συναντήσει τον Οτσαλάν ο διοικητής της ΕΥΠ κ. Σταυρακάκης».

■ **Αντ. Ναζάκης**: Επικοινωνήσε με τον Θ. Πάγκαλο και του ζήτησε να αναλάβει την προστασία του Οτσαλάν, και μάλιστα ο πρώην υπουργός τον άφησε να εννοήσει ότι πιθανότατα θα ερχόταν ο ίδιος στο ραντεβού με τον Οτσαλάν.

■ **Φ. Πετσάλνικος**: Ο κ. Πάγκαλος τον ενημέρωσε ότι «έπαιτα από επικινδυνότητα που είχε υπάρξει με τον κ. Ναζάκη είχε κλειστεί συνάντηση για το βράδυ της ίδιας ημέρας με τον Οτσαλάν».

- Τι έγινε κατά τη συνάντησή στον οικία Ναζάκη; Πότε έγινε και ποιοι ήταν παρόντες. Τι διαβιβάστηκε στον Οτσαλάν εκ μέρους της ελληνικής κυβέρνησης;

■ **Θ. Πάγκαλος**: Δεν αναφέρει ημερομηνία. Μιλάει για βράδυ στις 8 και επισημαίνει ότι ο κ. Σταυρακάκης είχε εντολή από τον ίδιο, τον κ. Πετσάλνικο και τον κ. Κοσιμίδη να αναφέρει στον Οτσαλάν την εντολή να αναχωρήσει παράται από την Ελλάδα.

■ **Φ. Πετσάλνικος**: Η συνάντηση γίνεται στις 30.1.99 το βράδυ. Πρώτος πήγε ο διοικητής Ασφαλείας Αττικής κ. Ρουμπής και στη συνέχεια ο κ. Σταυρακάκης, που είχε καθυστερήσει να επιστρέψει στην Ελλάδα από το εξωτερικό.

■ **Χ. Σταυρακάκης**: Προφανώς πρόκειται για «κρυφό απόρητο, που ενδοχρόνως θα βλάψει τα εθνικά συμφέροντα», διότι ο κ. Σταυρακάκης δεν αναφέρει τίποτε, αρνούμενος να καταθέσει και τις δύο φορές που κλήθηκε από τον εισαγγελέα.

■ **Π. Ρουμπής**: Το βράδυ της 30.1.99 παίρνει τηλεφωνική εντολή από τον κ. Φ. Πετσάλνικο για να πάει στο σπίτι του Ναζάκη. Σε λίγο λαμβάνει άλλο τηλεφώνημα από τον κ. Θ. Πάγκαλο, ο οποίος του δίνει εντολή να ανακοινώσει στον Οτσαλάν τους λόγους για τους οποίους δεν έπρεπε να παραμείνει στην Ελλάδα.

■ **Αντ. Ναζάκης**: Το βράδυ της 30.1.99, στις 21.00, αντί πολιτικού προσώπου ή του κ. Πάγκαλο ήρθε στο σπίτι του ο κ. Σταυρακάκης με ομάδα ανώτατων αξιωματικών της ΕΛ.ΑΣ. και της ΕΥΠ. Προτάθηκαν πολλές «απαράδεκτες», όπως τις χαρακτηρίζει, λύσεις, μεταξύ των οποίων και αυτή της Κένυας που απερρίθη από τον Οτσαλάν, λόγω πληθώρας αμερικανών και άλλων προ-

κτόρων. Η όλη συζήτηση, που τελείωσε στις 02.00 της Κυριακής, τον έκανε τόσο έξαλλο, ώστε να πει στον Σταυρακάκη: «Δεν τρέπεται να μεταχειρίζεται τον ηγέτη 20 εκατομμυρίων ατόμων σαν κιβώτιο με λαθραία τσιγάρα».

- Ήξερε ή όχι ο Οτσαλάν ότι θα πήγαινε στην Κένυα;

■ **Μέλικα Ντενιζ** (συνόδός του Οτσαλάν): Δεν γνωρίζει ο Οτσαλάν ότι ο προορισμός ήταν η Κένυα. Πίστευε ότι πηγαίνει σε χώρα της Ευρώπης, διότι έτσι του υποσχέθηκαν.

■ **Θ. Πάγκαλος**: Μετά την Κέρκυρα ακολούθησε «η επιλογή της πρόθεσης του ίδιου να κατευθυνθεί προς αφρικανική χώρα και συγκεκριμένα στην Κένυα», όπως είπε κατά λέξη ο πρώην υπουργός.

■ **Σ. Κοσιμίδης**: Όπως πληροφορήθηκε, ο Οτσαλάν συμφώνησε να πάει στην Κέρκυρα.

■ **Φ. Πετσάλνικος**: Υπήρχε η σύμφωνη γνώμη του Οτσαλάν. ■ **Σ. Καλεντερίδης** (γαμνός, τότε αποσπασμένος στην ΕΥΠ): Ο Οτσαλάν φαίνεται να ήξερε τουλάχιστον ότι πάει σε κάποια χώρα της Αφρικής, ως ενδιάμεσο σταθμό, με τελικό προορισμό τη Νότιο Αφρική. Αυτή ήταν η πρόταση της ΕΥΠ.

- Ποιοι χειρίστηκαν την υπόθεση Οτσαλάν κατά την

είσοδο και παραμονή του κούρδου ηγέτη στην Κένυα;

■ **Φ. Πετσάλνικος**: Δεν έχει γνώση των περαιτέρω χειρισμών (δηλαδή από την αναχώρηση του Οτσαλάν από την Κέρκυρα προς την Κένυα), διότι αντέβησαν αποκλειστικά στην ΕΥΠ.

■ **Θ. Πάγκαλος** και **Αλ. Παπαδόπουλος**: Και οι δύο δεν αναφέρονται στην περίοδο της Κένυας.

■ **Β. Παπαϊωάννου** (διευθυντής του γραφείου του κ. Πάγκαλου): Αναλαμβάνει «δράση» από 1.2.99 και αναφέρει τρεις συσκέψεις που έγιναν για το θέμα, στις οποίες μετείχαν οι πρώην υπουργοί Πάγκαλος, Παπαδόπουλος, Πετσάλνικος Κοσιμίδης και Σταυρακάκης (στις 1.2., 12.2 και 13.2.99).

■ **Σ. Καλεντερίδης - Γ. Κωστόυλας**: Στις 13.2.99 ο αστυνομικός Τζοββάρης τηλεφώνησε στον Καλεντερίδη λέγοντάς του ότι τρεις υπουργοί (τρεις «τραγουδιότες») είναι δίπλα του και τον διατάζουν να τους πετάξει έξω (από την πρεσβευτική κατοικία) χρησιμοποιώντας ανήθικες και υβριστικές φράσεις για τον Οτσαλάν και την ομάδα του.

- Υπήρχε εντολή να χρησιμοποιηθεί βία για την απομάκρυνση του Οτσαλάν και